

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 14.11.2006
COM(2006) 689 galīgā redakcija

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI, EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

**Labāka regulējuma Eiropas Savienībā
stratēģisks pārskats**

{COM(2006) 690 galīgā redakcija}
{COM(2006) 691 galīgā redakcija}

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI, EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Labāka regulējuma Eiropas Savienībā stratēģisks pārskats

Kopsavilkums

Normatīvie akti ir būtiski svarīgi, lai nodrošinātu godīgu un konkurētspējīgu tirgu, pilsoņu labklājību un sabiedrības veselības un vides efektīvu aizsardzību. Labāks regulējums nozīmē to darīt tā, lai gūtu maksimālu labumu ar minimālām izmaksām. Labāks regulējums var ievērojami palielināt ražīgumu un nodarbinātību, tādējādi veicinot izaugsmi un darba vietu radīšanu. Eiropā normatīvo vidi starptautiskā kontekstā veido gan Eiropas Savienība, gan dalībvalstis, tāpēc labāks regulējums ir kopīga atbildība.

Šajā stratēģiskajā pārskatā, kam pievienoti atsevišķi dokumenti par vienkāršošanu un administratīvajām izmaksām, ir analizēti gūtie panākumi un ieskicēti galvenie turpmākie uzdevumi.

Labāks regulējums iever politikas veidošanu no tās sākotnējās koncepcijas līdz īstenošanai un izpildei, sākot ar subsidiaritātes principa rūpīgu piemērošanu. Izstrādājot politikas virzienus, plaša apspriešana tagad garantē, ka sistemātiski tiek ņemts vērā ieinteresēto pušu viedoklis. Atbilstoši visaptverošām pamatnostādņēm ir sagatavoti vairāk nekā 160 ietekmes novērtējumi, lai sniegtu informāciju un atvieglotu Komisijas lēmumu pieņemšanu. Tiek vērtētas administratīvās izmaksas. Komisija izskatīja priekšlikumus, kas nebija izlemti tad, kad tā stājās amatā 2004. gadā; 68 priekšlikumi tika atsaukti, un paredzams, ka 2007. gadā atsauks vēl 10 priekšlikumus.

Tiesību akti, kuri jau ir transponēti likumos, ir vissvarīgākie pilsoņiem un uzņēmējdarbībai. Šā iemesla dēļ Komisija uzsāka plašu vienkāršošanas programmu laika posmam no 2005. līdz 2008. gadam, ietverot tajā vairāk nekā 100 iniciatīvas. Līdz 2006. gada beigām būs pieņemti aptuveni 50 priekšlikumi. No tiem vairāk nekā 20 ir jāizskata Padomei un Eiropas Parlamentam. Šiem priekšlikumiem ir jāpiešķir augstāka prioritāte.

EP un Padome parakstīja iestāžu vienošanos par labāku tiesisko regulējumu un veic pasākumus, lai labāku regulējumu piemērotu praksē (piem., veicot dažus ietekmes novērtējumus attiecībā uz Komisijas priekšlikumu svarīgiem grozījumiem). Ir iespējams paveikt vairāk.

Kopš integrēto vadlīniju izaugsmei un darba vietu radīšanai ir ievērojami paātrinājies progress dalībvalstu līmenī – 19 dalībvalstis jau ir ieviesušas vai gatavojas izstrādāt labāka regulējuma stratēģiju, un 17 dalībvalstis ir novērtējušas vai arī vērtē administratīvās izmaksas. Vairākas dalībvalstis ir noteikušas vispārējus mērķus administratīvā sloga samazināšanai. Plašāk tiek veikts ietekmes novērtējums, lai gan bieži vien tas nav visaptverošs. Deviņās dalībvalstīs ir vienkāršošanas programmas, un astoņās ir vienkāršošanas *ad hoc* iniciatīvas. Apspriešana ir obligāta tikai deviņās dalībvalstīs.

Pašreizējais stāvoklis vieš optimismu – ir gūti lieli panākumi gan Eiropas, gan valstu līmenī. Tomēr labāka regulējuma izstrāde ir process, nevis notikums, un vēl ir jāveic liels darbs. Komisija dažādām iesaistītajām pusēm ir noteikusi šādas prioritātes.

Eiropas Komisija:

- papildināta vienkāršošanas programma, kuras mērķis ir radīt jūtamu ekonomisku labumu, īpaši samazinot administratīvo slogu, un tā ir integrēta Komisijas likumdošanas un darba programmā. 2007. gadā ir plānotas 47 iniciatīvas¹;
- ietekmes novērtējuma pastiprināta pārbaude, izveidojot neatkarīgu Ietekmes novērtēšanas komisiju prezidenta vadībā;
- Kopienas tiesību aktu izpildes pastiprināšana.

Padome un Eiropas Parlaments:

- Komisijas priekšlikumu svarīgāko grozījumu ietekmes sistemātiskāka novērtēšana;
- augsta prioritāte neizlemtajiem vienkāršošanas priekšlikumiem, kodifikācijai un novecojušu tiesību aktu atcelšanai;

Dalībvalstis:

- apspriešanas mehānismu, ja tādu nav, izstrāde un ieviešana;
- ekonomiskās, sociālās un vides ietekmes sistemātiskāks novērtējums, izmantojot atbilstošas pamatnostādnes un resursus, un rezultātu lielāka pārredzamība;
- vienkāršošanas programmu, ja tādu nav, izstrāde;
- Kopienas tiesību aktu labāka piemērošana.

ES un dalībvalstis:

Komisija ierosina uzsākt vērienīgu stratēģiju administratīvā sloga samazināšanai. Ņemot vērā to, ka administratīvo slogu rada gan Eiropas, gan valstu tiesību akti, Komisija ierosina Eiropadomes 2007. gada pavasara sanāksmē noteikt kopīgu administratīvā sloga samazināšanas mērķi 25% apmērā, kas ir jāsasniedz līdz 2012. gadam.

Starpposmā dalībvalstīm ir jāveic līdzīgi pasākumi valsts līmenī un jāpilda nepārprotamas saistības samazināt administratīvo slogu tādā pašā laika posmā. Par panākumiem minētajā jomā ir jāziņo valstu reformu programmās, un tos vērtēs saistībā ar ikgadējiem progresu ziņojumiem Eiropadomes pavasara sanāksmei.

****

---

¹ Komisijas likumdošanas un darba programma 2007. gadam - COM(2006) 629, 24.10.2006.

I. LABĀKA REGULĒJUMA PROGRAMMA

Eiropas Savienības mērķis ir veicināt tādu normatīvo vidi, kas aizsargā pilsoņus, tajā pašā laikā atbalstot Eiropas uzņēmējdarbību, lai tā varētu efektīvāk konkurēt un būtu novatoriskāka sīvas globālās konkurences apstākļos. Liela daļa Eiropas tiesību aktu tika izstrādāti, lai funkcionētu vienotais tirgus. Tā aptver citas politikas jomas, kurās ES dalībvalstis ir vienojušās par kopīgu politiku (piem., lauksaimniecība, zivsaimniecība, tirdzniecība, muiža) vai par Eiropas līmeņa rīcības pievienoto vērtību (piem., vide, veselības un patērētāju aizsardzība). Šajās politikas jomās ir vajadzīgi saskaņoti noteikumi, kurus konsekventi piemēro.

Likumdošana Eiropas līmenī ir līdzējusi ievērojami samazināt birokrātiju. Viena kopīga norma, kas piemērojama visās dalībvalstīs, ir daudz vienkāršāks un iedarbīgāks līdzeklis nekā sarežģīts atšķirīgu normu kopums valsts un reģionālā līmenī. Eiropas tiesību akti ir pierādījuši savu efektivitāti tādu šķēršļu likvidēšanā, kas apdraud konkurenci un rada pretrunas starp valstu noteikumiem.

ES tiesību aktu izstrāde ir pakāpenisks, auglīgs process, kurā esošajam pamatam pievieno jaunus noteikumus. Vislabāk izstrādātajās politikas jomās ir pienācis laiks izskatīt šo tiesību aktu krājumu, lai pārlicinātos, vai to nevar vienkāršot, lai atvieglotu uzņēmēju un pilsoņu slogu un nodrošinātu, ka tie ir skaidri, mūsdienīgi, efektīvi un lietotājam draudzīgi. Tiesību akti ir pastāvīgi jāpārskata un jāpielāgo, lai nodrošinātu atbilstību tehnoloģiju attīstībai un pasaules tirgiem.

Šī Komisija piešķir augstāko prioritāti normatīvās vides vienkāršošanai un pilnveidošanai. Pamatojoties uz agrākām iniciatīvām, 2005. gadā tā uzsāka Labāka regulējuma programmu, lai nodrošinātu kvalitatīvas iniciatīvas un modernizētu un vienkāršotu spēkā esošo tiesību aktu kopumu. Šī programma attiecas uz visiem politikas veidošanas cikla posmiem.

- Attiecībā uz spēkā esošajiem tiesību aktiem notiek darbs, lai vienkāršotu un modernizētu *acquis*, izmantojot tādas likumdošanas metodes kā pārstrāde, atcelšana, kodifikācija vai pārskatīšana. Tiek pētīti veidi, kā samazināt administratīvo slogu. Prioritāti piešķir tiesību aktu pareizai un savlaicīgai īstenošanai.
- Attiecībā uz jauniem priekšlikumiem ir izveidota visaptveroša ietekmes – ekonomiskās, sociālās un ietekmes uz vidi – novērtēšanas sistēma un apspriešanas sistēma ar ieinteresētajām personām² un ekspertiem, lai uzlabotu politikas veidošanas kvalitāti un saskaņotību. Tiek veikts darbs, lai nodrošinātu, ka priekšlikumi ir samērīgi ar konkrēto problēmu un ka jebkura rīcība notiek pareizajā līmenī, ievērojot subsidiaritāti.
- Komisija arī izskata priekšlikumus, kurus vēl nav izlēmis otrs tiesību aktu pieņēmējs, lai noskaidrotu, vai pieņemšanas aizkavēšanās ir saistīta ar priekšlikumu kvalitāti un būtiskumu un vai tāpēc tie būtu jāatsauc.

---

² Komisija ziņos par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem attiecībā uz sabiedrisko apspriešanu pamata prasībām gaidāmajā paziņojumā par Eiropas Pārredzamības iniciatīvu.

Šīs darbības ir savstarpēji pastipriņošas. Pirms tiesību aktu vienkāršošanas tiek novērtēta ietekme un pētīti veidi, kā samazināt administratīvo slogu. Tiek konstatētas un novērstas pārklāšanās un pretrunas. Veidojot politikas virzienus un sagatavojot tiesību aktus, tiek rūpīgi izskatīti īstenošanas jautājumi, kā arī to pārskatīšana un iespējamā grozīšana. Šis darbs ir paredzēts, lai iespējami labākā veidā nodrošinātu kvalitatīvu regulējumu nevis ierobežojumu atcelšanu.

Labāka regulējuma nodrošināšana ir kopīga atbildība. Komisija iesniedz pieņemšanai priekšlikumus Eiropas Parlamentam un Padomei. Valstu valdības un parlamenti ES tiesību aktus transponē valstu tiesību aktos un bieži vien piemēro tos reģionālā un vietējā līmenī. Pastāv risks, ka šajā ķēdē no koncepcijas līdz īstenošanai tiesību aktus varētu pakāpeniski „izpušķot”. Tāpēc atbildība par labu regulējumu ir kopīga atbildība. Komisija paļaujas uz ciešo sadarbību starp pārējām Eiropas iestādēm un dalībvalstu un vietēja līmeņa administrācijām, lai sasniegtu labāka regulējuma mērķus. Iestāžu 2003. gada nolīgumā par labāku tiesisko regulējumu līdztekus vairākiem papildu nolīgumiem iestādes rakstiski izklāstīja, kā tās var sadarboties, lai tiesību aktus izstrādātu labākā kvalitātē.

II. LĪDZŠINĒJIE SASNIEGUMI UN TURPMĀKIE UZDEVUMI

1. *Spēkā esošo tiesību aktu kopuma modernizēšana*

Lai gan Eiropas Savienības tiesību akti paši par sevi ietver vienkāršošanu („viens klāt, 25 prom”), strauji mainīgā vidē ir būtiski svarīgi pārskatīt un racionalizēt tiesību aktus, novērst to pārklāšanos un izmantot priekšrocības, ko sniedz tehnoloģiju straujā attīstība.

Spēkā esošo tiesību aktu vienkāršošana

Komisija pastiprināja ES tiesību aktu modernizēšanas un vienkāršošanas centienus. No 100 priekšlikumiem, kuri sākotnēji bija plānoti nepārtrauktajā vienkāršošanas programmā laika posmā no 2005. līdz 2008. gadam³, līdz 2006. gada beigām pieņēms aptuveni 50 priekšlikumus. Tie ietver priekšlikumus, kuri ir būtiski uzņēmējdarbībai, piemēram, priekšlikums par muitas kodeksu, kas atvieglo datu apmaiņu, racionalizē un vienkāršo procedūras; priekšlikums par atkritumu apsaimniekošanu, kurā precizētas definīcijas un kas veicina pārstrādes tirgu, un priekšlikums par maksājumu pakalpojumiem, kas vienkāršo procedūras.

Komisija ir papildinājusi nepārtraukto vienkāršošanas programmu⁴, kurā ir paredzētas turpmākas iniciatīvas, piemēram, lauksaimniecības, zivsaimniecības, marķēšanas un statistikas jomā. Komisija saglabā savu mērķu augsto līmeni, pielāgojot terminus, lai darbu sagatavotu kvalitatīvi (piem., ietekmes novērtējums, apspriešana un spēkā esošo tiesību *ex-post* novērtēšana).

Tā kā vienkāršošana nozīmē pārmaiņas un pielāgošanu, tā nosaka, ka ir vajadzīga apspriešana nozaru līmenī. Komisija, pētot problēmas un meklējot praktiskus risinājumus, aktīvi apspriežas ar visvairāk ietekmētajām pusēm. Svarīgs ir starptautiskais kopsakars (piem., attiecībā uz grāmatvedību, publisko iepirkumu un intelektuālā īpašuma tiesībām).

³ COM(2005) 535, 25.10.2005.

⁴ Pirmais progresa ziņojums par stratēģiju normatīvās vides vienkāršošanai - COM(2006) 690.

Otram tiesību aktu pieņēmējam ir jāpiešķir augstāka prioritāte vienkāršošanas priekšlikumiem. Pašlaik nav izlemti vairāk nekā 20 vienkāršošanas priekšlikumi. Ir jāapsver procedūras, lai atvieglotu vienkāršošanas priekšlikumu savlaicīgāku pieņemšanu.

Dalībvalstīm ir jāizstrādā pašām savas vienkāršošanas valsts programmas, lai nodrošinātu, ka jauni valstu tiesību akti neatceļ priekšrocības, ko sniedz brīvāka Kopienas normatīvā vide. Bieži vien direktīvu transponēšanas posmā valstu tiesību aktos tiek ieviesti uzlabojumi, kas nav paredzēti ES tiesību aktos. Šie uzlabojumi, kurus dažkārt dēvē par „apzeltījumiem”, var ievērojami pārsniegt ES tiesību aktos noteiktās prasības.

Administratīvā sloga samazināšana

Lielākā daļa izmaksu, ko rada tiesību aktu sagatavošana, ir saistītas ar ieguldījumiem (piem., drošības iekārtu uzstādīšana), kas ir vajadzīgi, lai nodrošinātu tiesību aktu izpildi. Tomēr ir arī citas administratīva rakstura izmaksas, piemēram, izmaksas, kas saistītas ar ziņošanas prasību izpildi. Šīs izmaksas ir jāsamazina gadījumos, kad to var izdarīt, neapdraudot tiesību aktu izstrādes mērķu sasniegšanu. Dalībvalstu pieredze rāda, ka valsts iestādes var daudzko darīt, lai samazinātu tiesību aktu neattaisnotu administratīvo slogu; tiek lēsts, ka šādas rīcības ekonomiskais izdevīgums ir IKP līmeņa pieaugums līdz 1,5% jeb līdz 150 miljardiem euro⁵.

Komisija ir izstrādājusi vienotu metodiku administratīvo izmaksu novērtēšanai un piemēro to savā jauno tiesību aktu ietekmes *ex ante* novērtējumā.

Tagad prioritāte ir administratīvā sloga, kas uzlikts spēkā esošajiem tiesību aktiem, samazināšanai. Kopā ar dalībvalstīm Komisija strādā, lai izveidotu vienotu pieeju ES spēkā esošo tiesību aktu sloga novērtēšanai. Jautājumi, kurus Komisija pēta (piem., vērtējumu salīdzināmība, saistību izcelsmes konstatēšana, samazinājuma mērķi un sloga dalīšana utt.), un mācības, kas gūtas eksperimentālā projektā, ir sīkāk izklāstītas Komisijas darba dokumentā.

Komisija arī meklē veidus, kā labāk noteikt spēkā esošo tiesību aktu kopuma samazinājuma kvantitatīvos mērķus. Vairākas dalībvalstis jau ir veikušas minēto novērtējumu un secinājušas, ka administratīvā sloga samazināšana par 25% ir ambiciozs, bet sasniedzams mērķis. Dažās dalībvalstīs gūtā pieredze liecina, ka minētie mērķi ir labi pildījuši savas funkcijas, veidojot principus un nodrošinot vajadzīgo ātrumu un impulsu. Minētie mērķi ir jādiferencē atkarībā no tā, kur šis slogs pastāv. Noteiktās jomās (piem., lauksaimniecības un muitas jomā) slogu tieši var samazināt rīcība Eiropas līmenī, savukārt citās lielāku ieguldījumu sloga samazināšanā dos dalībvalstu rīcība. Dalībvalstīm un Komisijai būs jāvienojas par visaptverošiem rezultātu mērījumiem prioritārās jomās un samazinājuma mērķiem, kas ir kopīgi Kopienai un dalībvalstīm, novērtējot administratīvā sloga izcelsmi.

Komisija 2007. gada sākumā iepazīstinās ar Rīcības plānu administratīvo izmaksu novērtēšanai un administratīvā sloga samazināšanai. Rīcības plānā ierosinās tūlītējas darbības, kā arī saskaņotu ilgāka termiņa nostāju attiecībā uz kopīgiem ES un dalībvalstu novērtēšanas un samazināšanas mērķiem. Komisija aicinās iestādes apsvērt apstiprināšanas paātrināto procedūru tūlītējām darbībām.

---

⁵ Skatīt „Administratīvo izmaksu novērtēšana un administratīvā sloga samazināšana Eiropas Savienībā” - COM(2006) 691.

Eiropadomes 2007. gada pavasara sanāksmi lūgs apstiprināt:

- vispārēju ES un valstu tiesību aktu administratīvā sloga kopējā samazinājuma mērķi 25% apjomā, kurš ir jāsasniedz līdz 2012. gadam, kā arī iespējamus tūlītējus mērķus; tā ir kopīga atbildība, un tāpēc būs nepieciešami gan Eiropas Savienības iestāžu, gan dalībvalstu kopīgi centieni;
- prioritārās jomas, kurās ir nepieciešama rīcība – gan tūlītēja, gan ilgāka termiņa – Eiropas Savienības un valstu līmenī;
- novērtēšanas uzdevumu un mehānismu.

Kodifikācija un novecojušu tiesību aktu atcelšana

Eiropas Savienības tiesību aktus izstrādāja pakāpeniski, laika gaitā izdarot tajos grozījumus. Šie grozījumi netika sistemātiski integrēti sākotnējos tiesību aktos. Kodifikācija ir process, kurā spēkā esošu tiesību aktu noteikumus ar visiem turpmākiem to grozījumiem apkopo vienā tiesību aktā. Tas ļauj samazināt ES tiesību aktu apjomu, padarot tekstus pārredzamākus un juridiski skaidrākus, kas īpaši palīdz MVU un atvieglo izpildi. Komisijas kodifikācijas programma aptver aptuveni 500⁶ tiesību aktus visās nozarēs. Komisija ir pabeigusi darbu pie 85 tiesību aktiem: 52 ir pieņemti un publicēti Oficiālajā Vēstnesī, 33 tiesību akti atrodas Padomē un Parlamentā. Šie 85 tiesību akti aizstāj 300 pašreizējos tiesību aktus. Minētie 500 kodifikācijas akti kopā aizstās 2 000 tiesību aktus.

Komisijas mērķis ir pabeigt šo programmu 2008. gadā. Tulkošana notiek paātrināti, un tur, kur tas ir iespējams, pārtrauks priekšlikumu pieņemšanu būtiskiem grozījumiem. Komisija aicina pārējās iestādes rīkoties saskaņoti, lai, pieņemot atbilstošus tiesību aktus, pēc iespējas ātrāk pabeigtu kodifikācijas programmu.

Lai turpmāk izvairītos no kodifikācijas atkārtotas kavēšanās, būs svarīgi, izmantojot pārstrādāšanu⁷, sistemātiskāk nodrošināt grozījumu integrāciju spēkā esošajos tiesību aktos, tiklīdz pieņem minētos grozījumus.

Novecojuši tiesību akti, kuriem vairs nav reālas ietekmes, bet kuri formāli joprojām ir spēkā, jo nav oficiāli atcelti, ir jāatceļ. Komisija 2003. gadā uzsāka pārbaudes procedūru, lai apzinātu šos tiesību aktus, un noteica vienkāršotu procedūru to atcelšanai. Šis darbs ir jāturpina, un to varētu paātrināt, Eiropas Parlamentam un Padomei vienojoties par īpašām paātrinātām procedūrām.

2. Priekšlikumu sagatavošanas uzlabošana

Ietekmes novērtējums

Būtisks nosacījums tam, lai pieņemtu labākus tiesību aktus, ir gūt pilnīgu priekšstatu par to ekonomisko un sociālo ietekmi un ietekmi uz vidi, tostarp starptautiskā kopsakarā. Līdztekus

---

⁶ No 940 tiesību aktiem, kurus 2001. gadā apzināja kā kodificējamus, 198 ir atcelti, 16 tiesību aktiem ir beidzies termiņš, 8 no tiem pārāk bieži izdara grozījumus, lai būtu iespējama kodifikācija, un 152 ir novecojuši vai arī tos nav lietderīgi kodificēt tāpēc, ka tajos ir izdarīti minimāli grozījumi.

⁷ Pārstrādāšana ir process, ar ko jauns tiesisks saistošs tiesību akts, ar kuru atceļ tā aizstātos tiesību aktus, apvieno gan tiesību aktu būtības grozīšanu, gan atlikušās daļas kodifikāciju, kuru nav paredzēt mainīt.

apspriešanai ar ieinteresētajām pusēm Komisija ir izveidojusi ietekmes novērtēšanas integrētu sistēmu, noteikusi pamatnostādnes un piemēro tās politikas būtiskākajiem priekšlikumiem. Kopš 2003. gada Komisija ir veikusi 160 ietekmes novērtējumus. Kopš 2006. gada septembra Komisijas ietekmes novērtējuma ziņojumus tulko visās oficiālajās valodās. Komisijas lēmumus par to, vai īstenot kādu iniciatīvu un kā to darīt, pieņem, pamatojoties uz iespējamo variantu padziļinātu analīzi. Regulāri tiek izskatīta iespēja ES mērogā nedarīt neko un alternatīvas juridiski saistošiem tiesību aktiem (pašregulēšana un līdzregulēšana). Tā rezultātā ir ievērojami koriģēti daži plānoti pasākumi. Ietekmes novērtējums uz biomasu, pilsētvidi un autortiesībām mūzikas tiešsaistes pakalpojumu nozarē ļāva secināt, ka saistoši pasākumi nav vajadzīgi.

Būtisks jauns elements, kas ļaus Komisijai uzlabot lēmumu pieņemšanu, ir Ietekmes novērtējuma komisijas (INK) izveidošana, kura sniegs konsultācijas un atbalstu ietekmes novērtēšanas kultūras veidošanā Komisijā. Tā sniegs plašas un kvalitatīvas konsultācijas un kontrolēs kvalitāti, vienlaikus nodrošinot, ka atbildība par novērtējumu un atbilstošu priekšlikumu sagatavošanu joprojām ir attiecīgajām nodaļām un komisāriem. INK, kurā ir augsta līmeņa amatpersonas, rīkojas neatkarīgi no nodaļām, kuras iesaistītas politikas veidošanā, un ir tieši pakļauta priekšsēdētājam. Tā sniedz atzinumus par ietekmes novērtējumu kvalitāti. INK darbojas, lai nodrošinātu ietekmes novērtējumu augstu kvalitāti, lai tajos tiktu pētīti dažādi politikas virzienu varianti un lai tos varētu izmantot visā tiesību aktu izstrādes procesā. INK var vērsties pie ārējiem ekspertiem, lai saņemtu palīdzību savā darbā. Komisija sagaida, ka INK izveidosies par izcilības centru.

Pie citām svarīgām pastāvīgām darbībām pieder Komisijas ietekmes novērtēšanas sistēmas ārēja novērtēšana. Komisija arī pieņems rīcības plānu⁸, lai uzlabotu ex-post novērtēšanas izmantošanu politikas veidošanas procesā.

Pārējām iestādēm arī ir sistemātiski jāvērtē būtiskāko grozījumu, ko tās izdara Komisijas priekšlikumos, ietekme, iespēju robežās ievērojot to pašu metodiku, ko izmanto Komisija. ES līguma VI sadaļā minētajās jomās (policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās) priekšlikumiem, kurus izvirza Padome/dalībvalstis, ir jāpievieno ietekmes novērtējums.

Neizlemto priekšlikumu padziļināta izpēte un atsaukšana

Dažās dalībvalstīs valdības un parlamenta tiesību aktu izstrādes programmas automātiski beidzas katra pilnvaru laika beigās. ES līgumos nav paredzēta šāda tiesību aktu izstrādes pārtraukšana. Ņemot vērā Eiropas integrācijas īpašos uzdevumus un Eiropas institucionālo sistēmu raksturu, minētās prakses vispārēja piemērošana var ievērojami mainīt pašreizējo līdzsvaru starp galvenajām iestādēm un radīt pārāk ilgus darba plūsmas pārtraukumus.

Pamatojoties uz to, neizlemto tiesību aktu novērtēšana visā politiskajā ciklā – no tā sākuma līdz beigām – var palīdzēt nostiprināt ES stratēģiskās un politiskās darba kārtības politisko atbildību un vispārējo saskaņotību.

Tāpēc, sākot darbu 2004. gada beigās, šī Komisija nolēma padziļināti izpētīt priekšlikumus, kurus pieņēma iepriekšējā Komisija un kurus nav izlēmusi Padome un Eiropas Parlaments, lai pārliecinātos, vai tie atbilst izaugsmes un darba vietu prioritātei un atbilst labāka regulējuma standartiem. 2006. gada sākumā atsauca 68 neizlemtos priekšlikumus. Vēl 10 priekšlikumus

---

⁸ Vienojoties ar priekšsēdētāju, drīzumā gaidāms Grybauskaitē kundzes ziņojums Komisijai „Reaģējot uz stratēģiskām vajadzībām: novērtēšanas pastiprināta izmantošana.”

atsauks 2007. gadā, un Komisija turpinās regulāri uzraudzīt neizlemtos tiesību aktus, lai nodrošinātu, ka tie ir atbilstīgi un aktuāli.

Neskarot tās prerogatīvu jebkurā brīdī atsaukt neizlemtos priekšlikumus, pašreizējā Komisija regulāri veic neizlemto priekšlikumu padziļinātu izpēti saistībā ar darba programmu sagatavošanu, lai pārbaudītu, vai tiesību akti, kas iesniegti likumdevējam, atbilst politikas prioritātēm, un lai atsauktu tos tiesību aktu projektus, kuri tām neatbilst vai kuri ir novecojuši. Tā uzskata, ka visām turpmākajām Komisijām principā ir jārikojas līdzīgi pirmajos sešos mēnešos pēc darba uzsākšanas

3. ES tiesību aktu piemērošana

Komisijas centieni vienkāršot un uzlabot normatīvo vidi nedos gaidītos rezultātus, ja Eiropas Savienības dalībvalstīs tiesību aktus nepiemēros pareizi un efektīvi. Turklāt, rodoties problēmām, uzņēmumiem, patērētājiem un pilsoņiem jābūt iespējai ātri un efektīvi izmantot savas tiesības. Komisija turpinās nodrošināt Eiropas Savienības tiesību aktu efektīvu piemērošanu. Tomēr ir būtiski, lai dalībvalstis uzņemtos atbildību šajā sakarā. Liela daļa Eiropas Savienības tiesību aktu ir direktīvu veidā, kurās izklāstīti vispārēji noteikumi un mērķi, bet tas, kā sasniegt vajadzīgos rezultātus atbilstoši EK Līgumam un subsidiaritātes principam, ir dalībvalstu ziņā. Dalībvalstīm ir jātransponē šīs direktīvas valstu tiesību aktos, un tās ir atbildīgas par tiesību aktu piemērošanu. Pienākumu neizpildes gadījumā var uzsākt tiesvedību, tostarp Eiropas Kopienu Tiesā. To lietu skaits, kas par pārkāpumiem ierosinātas pret dalībvalstīm, liecina, ka pārāk bieži netiek sasniegts Eiropas Savienības tiesību aktu pareizas piemērošanas mērķis. Turklāt pārkāpumu procedūra ne vienmēr ir efektīvākais veids, kā risināt pilsoņu un uzņēmumu problēmas. Ir vajadzīgi uzlabojumi.

Komisija veiks preventīvākas darbības, agrīnā posmā veicot pārbaudes kopā ar dalībvalstīm, lai atvieglotu svarīgāko direktīvu pareizu transponēšanu. Tā centīsies panākt, lai dalībvalstis apņemas sagatavot korelācijas tabulas, kurās direktīvu noteikumi sasaistīti ar valstu tiesību aktiem, lai atvieglotu transponēšanas novērtēšanu, pārredzamību un tiesisko uzraudzību. Turklāt administratīvais slogs, kas saistīts ar ES direktīvu piemērošanu, dalībvalstīs ir ievērojami atšķirīgs. Komisija strādās ar dalībvalstīm, lai apzinātu un izplatītu labu praksi šajā jomā.

Ja preventīvie pasākumi nedos rezultātus, Komisija centīsies ātri labot situāciju. Vajadzības gadījumā un ņemot vērā tās Līguma uzraudzītājas lomu, Komisija pievērsīsies jautājumu svarīgākajām kategorijām, piemēram, valstu pasākumu, ar kuriem transponē direktīvas, nepaziņošanai, tādiem Eiropas Savienības tiesību aktu pārkāpumiem, kuriem ir īpaši tālejoša ietekme uz pilsoņiem vai uzņēmumiem, Tiesas spriedumu neizpildei. Vienlaikus tā paātrinās darbu ar dalībvalstīm, lai izveidotu problēmu risināšanas papildu mehānismus, pamatojoties uz dalībvalstu labāko praksi un tādiem sekmīgiem mehānismiem kā SOLVIT⁹, lai ātri, efektīvi un izmērāmā veidā reaģētu uz pilsoņu un uzņēmumu jautājumiem un problēmām. Tā sniegs sistemātisku informāciju par Eiropas Savienības tiesību aktu piemērošanu¹⁰. Šīs

---

⁹ SOLVIT ir alternatīvs strīdu risināšanas mehānisms, kuru izveidoja Komisija, lai palīdzētu ES pilsoņiem un uzņēmumiem, kuriem ir liegta iespēja īstenot to Eiropas Iekšējā tirgus tiesības tāpēc, ka valsts pārvaldes iestāde citā dalībvalstī nepareizi piemēro Iekšējā tirgus tiesību aktus, <http://europa.eu.int/solvit/site/index.htm>.

¹⁰ Komisija jau sniedz gada ziņojumu par Kopienas tiesību aktu piemērošanas uzraudzību, skat. COM(2006) 416.

iniciatīvas sīkāk izklāstīs nākamajā paziņojumā par Eiropas Savienības tiesību aktu piemērošanu, un tās būs nākamā Vienotā tirgus pārskata būtiska sastāvdaļa.

III. PANĀKUMI LABĀKA REGULĒJUMA JOMĀ DALĪBVALSTĪS

Normatīvās vides uzlabošana Eiropā ir atkarīga no dalībvalstu ieguldījuma. Tas ietekmē ES tiesību aktu transponēšanu un īstenošanu, kā arī valstu un reģionālā regulējuma kvalitāti. Kā atspoguļots valstu reformu programmās un progresa ziņojumos, kopš Integrēto pamatnostādņu attiecībā uz izaugsmi un darbavietām¹¹ pieņemšanas 2005. gadā¹² ir ievērojami pieauguši centieni pēc labāka regulējuma.

Lielākajā daļā dalībvalstu ir labāka regulējuma stratēģija un institucionāla struktūra tā atbalstam. Panākumi lielākoties ir gūti administratīvo izmaksu novērtēšanā un administratīvā sloga samazināšanā, kur dalībvalstu lielākā daļa ir izvēlējušās tādu pašu modeli administratīvo izmaksu novērtēšanai, un vairākas dalībvalstis jau ir noteikušas procentuālā samazinājuma mērķus. Daudzas dalībvalstis tagad veic ietekmes novērtējumu, un dažas ir izstrādājušas pamatnostādnes. Tomēr tikai salīdzinoši neliels skaits valstu sistemātiski veic tiesību aktu priekšlikumu ietekmes integrētu novērtējumu, un rezultāti bieži vien nav pieejami ārējai pārbaudei.

Lai gan aptuveni puse dalībvalstu ir izstrādājušas visaptverošu vienkāršošanas programmu, tiek uzsāktas daudzas *ad hoc* iniciatīvas (piem., par e-pārvaldi, vienas pieturas aģentūrām un reģistrācijas centrālajiem birojiem). Daudzās dalībvalstīs pieaug apspriešana ar ieinteresētajām pusēm, tomēr vēl arvien ir iespējami būtiski uzlabojumi.

Ir skaidrs, ka regulēšanas procesa uzlabošanai ir vajadzīgs laiks, finansiālie un cilvēku resursi, kā arī pašreizējo institucionālo struktūru pielāgošana. To nevar sasniegt bez spēcīga un ilgstoša politiska atbalsta.

IV. TURPMĀKIE SOĻI

Pārskats liecina, ka ES pilda savas saistības ieviest labāku regulējumu. Tomēr vairāk var izdarīt, Komisijai, Parlamentam un Padomei darbojoties kopā.

Tiesību aktu vienkāršošana

- Vislielākās uzmanības pievēršana vienkāršošanai Komisijas darba programmā, integrējot vienkāršošanas vispārēju programmu **Komisijas likumdošanas un darba programmā**.
- **Vienkāršošanas vispārējās programmas** pastiprināšana ar vienkāršošanas vairāk nekā 40 papildu iniciatīvām, kuras jāīsteno turpmākajos gados politisko jomu plašā spektrā.

¹¹ COM(2005) 141, 12.4.2005.

¹² Sīki izstrādāts pārskats par dalībvalstu pieredzi labāka regulējuma principu ieviešanā sniegts 2006. gada ziņojumā par konkurētspēju (vēl nav publicēts) un *Piezīmē Ekonomikas politikas komitejai – Labāka regulējuma veicināšana*, Briselē 2006. gada 18. oktobrī.

- Ātrāka neizlemto vienkāršošanas priekšlikumu pieņemšana, ko veic **otrs tiesību aktu pieņēmējs**, un starpiestāžu sadarbības stiprināšana.

Administratīvā sloga samazināšana

- Komisija ierosinās rīcības plānu **administratīvo izmaksu novērtēšanai un administratīvā sloga samazināšanai** un uzsāks **novērtēšanas un sloga samazināšanas plašu pētījumu**.
- Pamatojoties uz minēto, Eiropadomes 2007. gada pavasara sanāksmi lūgs apstiprināt **kopējā samazinājuma mērķi 25% apjomā** un prioritātes jomas rīcībai gan ES, gan valstu līmenī, tostarp konkrētu pasākumu pirmo kopumu jomās, kurās var ātri gūt ievērojamus panākumus, un novērtēšanas uzdevumu un izmantojamo mehānismu.

Ietekmes novērtējums

- Jaunizveidota **Ietekmes novērtēšanas komisija (INK)** sāks sistemātiski pārskatīt Komisijas ietekmes novērtējumus.
- **Pašreizējās ietekmes novērtēšanas sistēmas ārējās novērtēšanas** rezultātus īstēnos atkarībā no apstākļiem.
- Saskaņā ar „Vienotas pieejas ietekmes novērtējuma” 2008. gada pārskatu Komisija sagaida, ka iestādes piekritīs veikt **dalībvalstu iniciatīvu** ietekmes novērtējumu ES līguma VI sadaļā minētajās jomās (**polīcijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās**).

Neizlemto priekšlikumu padziļināta izpēte un atsaukšana

- Komisija uzskata, ka **visām turpmākajām Komisijām** principā pirmajos sešos mēnešos pēc to pilnvaru sākuma ir jāveic neizlemto priekšlikumu **padziļināta izpēte**, lai pārbaudītu, vai tiesību akti, kas iesniegti likumdevējam, atbilst politikas prioritātēm.
- Pašreizējā Komisija saistībā ar gada darbības programmas sagatavošanu turpinās regulāri **padziļināti pētīt neizlemtos priekšlikumus** un vajadzības gadījumā atsauks priekšlikumus.

ES tiesību aktu transponēšana un piemērošana

- **Komisija** 2007. gadā ierosinās jaunu iniciatīvu pastiprināt centienus, lai varētu paredzēt un novērst transponēšanas problēmas, paplašinot sadarbību ar dalībvalstīm, paātrināt progresu lietu svarīgākajās kategorijās un paplašināt informāciju par tiesībaizsardzību.
- **Dalībvalstīm** ir jāturpina aizsāktais darbs, lai uzlabotu direktīvu transponēšanu, informācijas sniegšanu pilsoņiem un uzņēmumiem un to problēmu risināšanu, un plašāk izplatītu informāciju par korelācijas tabulām.

Kodifikācija un atcelšana

- Komisija līdz 2008. gada beigām iesniegs aptuveni 350 **kodifikācijas iniciatīvas**, iesakot Padomei un Parlamentam tās pieņemt līdz 2009. gadam.
- **Tiesību aktu kodifikācijas uzlabotu veidu** piemērošana.
- **Novecojušu tiesību aktu, kuri jāatsauc**, pastāvīga apzināšana. Komisija arī aicina Padomi un Eiropas Parlamentu izstrādāt paātrinātu procedūru novecojušu tiesību aktu atcelšanai.

V. SECINĀJUMS

Ir gūti lieli panākumi labāka regulējuma izveidošanā ES, bet šis darbs ir apņēmīgi jāvirza uz priekšu, lai pilnībā izmantotu visus ieguvumus. Komisija ir stingri apņēmusies pildīt savu uzdevumu, un uzsāk jaunas būtiskas iniciatīvas, lai nostiprinātu ietekmes novērtēšanas sistēmu un vienkāršošanas programmu un informētu par saviem centieniem pēc labāka regulējuma. Tā arī ierosina uzsākt vēl nebijušu kampaņu, lai samazinātu administratīvo slogu. Bet Komisija viena pati nevar gūt panākumus. Tāpēc tā aicina Eiropadomi, ES otru likumdevēju un dalībvalstis apstiprināt prioritātes, kas uzsvērtas šajā paziņojumā, par kopēju programmu labākam regulējumam Eiropas Savienībā.